

ZASMEJME SA

Príde Dežo za pánom farárom, lebo chce pokrstiť syna. Pán farár sa ho pýta, ako sa syn bude volať: „No, Dežo predsa, po mne...“

„Ale, Dežo, veď je toľko iných pekných a svätých mien: Napríklad Martin, Mikuláš...“

„No dobre teda, tak Vrútky...“

PORIADOK SV. OMŠÍ VO VIANOČNOM OBDOBÍ

24.12. (Štedrý deň)	6:30	polnočná sv. omša 0:00
25.12. (Narodenie Pána)	7:30, 9:00, 10:30, 19:00	
26.12. (sv. Štefana)	7:30, 9:00, 10:30, 19:00	
29.12. (nedeľa sv. Rodiny)	7:30, 9:00, 10:30, 19:00	
31.12.	16:00 sv. omša na konci roka s poďakovaním 23:45 adorácia s požehnaním	
1.1. (Panny Márie Bohorodičky)	7:30, 9:00, 10:30, 19:00	
6.1. (Zjavenie Pána)	7:30, 9:00, 10:30, 19:00	

FARSKÁ MATRIKA (01.09.2013 - 13.12.2013)

PRIJALI SVIATOSŤ KRSTU:

Ema Michalová, Jasmin Viera Čiliaková, Juraj Šupala, Kiara Ďuranová, Tereza Klaudínyová, Adam Thomka, Sebastián Jurík, Kristína Buknová, Eduard Antim Porteleky, Andrej Bugár, Martin Beniač, Miroslav Kralovič, Lukáš Smatana, Lea Vargončíková, Michal Škumat, Timotej Šamaj, Lukáš Jašurek, Matej Bereš, Nikola Čupalová, Nela Čupalová

SVIATOSŤ MANŽELSTVA:

Ján Kerata a Zuzana Sálusová

S NÁDEJOU NA VEČNÝ ODPOČINOK SME ODPREVADILI:

Ján Cecko, Bartolomej Péter, Jozef Rusnák, Jozef Doboš, Mária Jankovičová, Jozef Ertel, Margita Jánošíková

Prosíme Vás, porozmýšľajte, či aj Vy nemáte vlastné svedectvo, ktoré by mohlo obohatiť a napomôcť druhým na ceste k Bohu. K tomuto účelu slúži schránka časopisu Prameň, resp. e-mailová adresa: casopis.pramen@gmail.com. Požadovanú anonymitu rešpektujeme.

Archívne čísla časopisu od r. 2012 sa nachádzajú na stránke www.horcicneznrko.sk

Vydáva Rím. kat. farnosť Martin - Sever pre vnútornú potrebu.

Adresa: Jilemnickeho 59, 036 01 Martin, email: mt.sever@fara.sk, web: www.fara.sk/mtsever
Vychádza štvrtročne. Za teologickú a mravnú stránku zodpovedá o. Pavol Ďurana. Textová a grafická úprava Sephoris studio. Foto: archív CVČBT, vlastný archív, internet

PRAMENĚ

FARNOSŤ MARTIN-SEVER

December 2013, ročník 13

Advent je pre nás každoročne príležitosťou sprejzdniť svoj život, urovnať vlastné kľukaté cesty, a tak pripraviť cestu Pánovi k nám.

No stali sme sa lenivejšími než sa zdá. Nechce sa nám otvoriť pre Božie pôsobenie na celý rok či život. Tak to urobíme aspoň na chvíľku pri jasličkách. No pozor, Pane, len nateraz, zajtra s nami, prosíme, radšej nepočítaj. Berieme ťa len ako spestrenie programu - nič viac (a možno aj trochu menej.)

Zdajú sa vám tieto slová bez citu a odmerané? A predsa toľkí ich svojim správaním vyjadrujeme. Zaľúbili sme sa do našich kľukatých ciest. Nerovnosť vozovky nášho života sme si obľúbili - a práve to je náš problém. Nechceme sa zlepšiť, prichádzame k jasličkám - avšak s obavou, len aby som nemusel niečo zmeniť. A chlad zo slov „nebolo pre nich miesta“ pokračuje ďalej.

Bude tomu tak aj tento rok?

Pavol Ďurana, kaplán

Kresťanský prvok Vianoc je nahradzovaný mýtom. Zostáva ešte odlesk toho, čo sa ľuďom dotklo, keď sa dozvedeli, že Boh sa stal človekom, ale je to pokus ponechať si krásu a dojemnosť a zbaviť sa toho, čo je náročné.

Benedikt XVI.

Otec Francis Chisholm, ktorý už pár rokov pôsobil ako misionár v ďalekej Číne, jedného dňa si všimol, že bohatí ľudia z nejakého neznámeho dôvodu opúšťajú mesto. Šepkalo sa: „Prichádza mor – strašná kašľavá choroba, ktorú volajú čierna smrť. Tí, čo sa nakazia, padajú ako snopy a umierajú do najbližšieho svitania. Včera už padla jedna žena pri bráne mŕtva. Múdry človek vie, čo to znamená.“ Francis premýšľajúc o tom stúpil hore vrškom k misii. Zrazu sa strhol. Pred ním ležali na ceste tri zdochnuté potkany. Prešiel ho mráz, v tejto stuhnutej trojici tušil hroznú predzvesť. Rýchlo priniesol petrolej a zapálil ich.

Do rána boli mŕtvi šesťnásti. A trikrát toľko ľudí bolo nakazených. Vedel, že nákaza sa bude šíriť neskutočnou rýchlosťou. Okolo školy a kláštora dal vyhlbiť priekopu, ktorú mohol v čase potreby napustiť vodou zmiešanou s dezinfekčným prostriedkom. Zlú novinu oznámil aj svojim sestram, ktoré mu v misii pomáhali – Mária-Veronika sa hneď aktívne prihlásila pomáhať. Potešil sa – hoci v ich vzťahoch vládlo napätie, predsa bola šikovnejšia ako sestry Marta alebo Klotilda. Pripojil sa i poručík Šen.

Francis, vysilený prácou a bdením, len nejasne cítil, že pohroma ich mesta je iba čiastkou veľkej tragédie. Nevedel, že až stotisíc míľ Číny je zamorených a pol milióna mŕtvych leží pod snehom. Netušil, že oči celého sveta sú so súcitom obrátené na trpiacu Čínu a že napochytre vystrojené expedície z Ameriky a Anglicka prišli do krajiny pomôcť zdolávať mor. Jedného dňa dostal telegram:

„Drahý Francis! Asi ťa neprekvapí, že som v Číne, veď vieš, aké boli moje mladické túžby plaviť sa po oceánoch a predierať sa exotickými džungľami. Je pravda, že som už na všetky tie moje výmysly zabudol, ale keď doma začali vyzývať dobrovoľníkov do záchranných výprav, odrazu som sám seba prekvapil, že som sa tiež prihlásil. Možno je to reakcia na dávno pociťovaný odpor proti môjmu jednotvárnemu životu v Škótsku. A možno, ak to smiem povedať, mám veľmi živú túžbu znovu ťa uvidieť.

v náhlosti tvoj starý priateľ Willie Tulloch

Prvý raz po dlhom čase sa kňaz ticho usmial. Neprekvapilo ho to: pre Willieho Tullocha bolo typické, že sa oduševnil za takúto vec. Bol to jeho dobrý priateľ z detstva. Rodina jeho otca Francisovi pomohla, keď sa ako sirota ťažko predieral životom. Nikdy ho nezabudli zavolať na krajec chleba a pohár teplého mlieka so škoricom. Pritom doktor Tulloch mal strašnú povest' neznaboha. Bol otvoreným vyznávačom Darwina a hovorieval: „My neprídeme do neba, no aspoň máme čo jesť a piť.“

Hoci bol v ich dome vždy neporiadok a na koberci kŕdel detí, ktorých mená si i samotný otec plietol, Francis sa tu cítil dobre. Kládol si otázku: „Prečo sú títo ľudia takí láskaví, šťastní a pokojní? Veď ich vychováva bezbožný racionalista, ktorý ich učí popierať, ba ignorovať existenciu Boha, a teda pekelný oheň im už olizuje nohy.“

Teraz Francis neskutočne podoprela a posilnila nečakaná radosť z priateľovho príchodu. Willie Tulloch, tiež lekár, prichádza mu na pomoc. „Francis, si to ty?“ Willie nedokázal viac povedať, keď sa spolu zvitáli. Neprestajne len potriasal Francisovou rukou, vzrušenie zo stretnutia ho celkom zmiatlo, no severská krv ho zdržiavala od okázalejšieho prejavu. „Doparoma, kde máš plášť a gumové čizmy? To takto chodíš pomedzi mor? Vidím, že je najvyšší čas, aby som na teba dozrel!“

Keď si Willie prezrel nemocnicu, ktorú napochytre zriadili v jednom opustenom dome

adventné dekorácie

V novom roku pripravujeme:

turnaj v stolnom tenise a karneval na ľade • v januári začne nový turnus Kurzu talianskej kuchyne, do ktorého sa treba prihlásiť do 6. januára • vo februári pripravujeme turnaj v kolkoch a fašiangový ples (15.2.) • v marci turistickú prechádzku a návštevu kultúrneho podujatia

Na záver kalendárneho roka chcem vyjadriť vďaka všetkým našim členom, spolupracovníkom, dobrovoľníkom a ostatným priaznivcom Centra za ich spoluprácu a podporu a vyprosujem im všetkým do nového roka veľa Božieho požehnania!

sestra Kristína

Neposielajme svoje deti na vyučovanie náboženstva, aby boli veriaci, do skautského oddielu, aby boli odvážni, do športového klubu, aby sa naučili čestne hrať. Viere, odvahe a charakteru sa učia deti v rodinách. Inštitúcie iba utvrďujú to, čo sa im má odovzdávať doma.

(Max Kašparů)

BOŽIE ÚSMEVY

Guy Gilbert, kňaz a vychovávateľ mladých ľudí na okraji spoločnosti, sa vyznáva:

„Mám rád rýchlosť. Vie sa to o mne. Raz, keď som sa ponáhlal za svojimi neodkladnými povinnosťami medzi mladými, v spätnom zrkadle som si všimol policajné auto, ako sa rýchlo ku mne približuje. Rozsvietili všetky majáky – vyzeralo to, že sa chystajú ma zastaviť. Zrazu som zaregistroval gestikuláciu vo vnútri policajného auta – asi ma policajti spoznali a rozhodli sa, že ma nechajú tak. (To je výhoda mojej popularity.) Majáky na aute zhasli.

Úplne náhodou sme sa ocitli vedľa seba čakajúc na veľkej križovatke. Tváre všetkých štyroch policajtov na mňa hľadeli. Dotkol sa ma ľahký Boží úsmev a ja som stiahol svoje

Napriek veku je Guy Gilbert stále pohotovú službu iným

okienko a požehnal som im. Inštinktívne zložili svoje čapice a každý z nich sa diskretné prežehnal. Nato všetci zdvihli hlavy a dostali obrovský záchvat smiechu. Aj ja som sa smial. Keď sa rozsvietila zelená, každý z nás vyštartoval za svojou prácou.

Smiech a humor mám rád. Je to skutočný prejav Božej priazne.

Škoda, že som doteraz nevidel umelecké dielo, kde by sa Ježiš smial od ucha k uchu. Som presvedčený, že on, dokonalý človek, musí mať predsa ohromný zmysel pre humor.“

Obhajoba Silvestra Krčméryho vošla do dejín ako jeden z najslávnejších prejavov proti komunizmu, predovšetkým jeho záverečné slová: „Nech žije Kristus Kráľ a jeho Cirkev! Vy máte v rukách moc, ale my máme pravdu! Tú moc vám nezavidíme a netúžime po nej, nám stačí tá pravda! Lebo je väčšia a silnejšia ako moc! Kto má však v rukách moc, ten si často myslí, že môže pravdu zastrieť, potlačiť, zabiť alebo i ukrižovať! Ale pravda dosiaľ ešte vždy vstala i vstane zmŕtvych!“

Príbuzní si mysleli, že za tento prejav si vyslúžil trest smrti. Mal vtedy 29 rokov. Rok po Stalinovej smrti však situácia v krajine bola zmierlivejšia, a tak strávil takmer 14 rokov „len“ vo väzení. Boli naplnené mnohým utrpením, ale i blízkosťou Boha. Keď odtiaľ odchádzal, lúčil sa so všetkými – s priateľmi, chuligánmi, zlodejmi, bacharmi. Snažil sa nesúdiť tých, ktorí zlyhali, lebo vedel, ako sám mal niekedy k zlyhaniu blízko, keby ho Boh – ako sám hovorí – doslova nedržal za ruku a neprinútil vydržať. Zomrel 10. septembra 2013 vo veku 89 rokov.

Svet nie je až tak nebezpečné miesto kvôli tým ľuďom, ktorí ho kazia ako skôr kvôli tým, ktorí sa na to pozerajú a nič s tým nerobia. (Albert Einstein)

CENTRUM VOLNÉHO ČASU BOŽEJ TVÁRE INFORMUJE

na Farfeste nám chutilo

pohoda na Vyšehrade

V tomto školskom roku Centrum otvorilo dva nové krúžky: Svetielko – stretnutia pre najmenších a Kurz talianskej kuchyne pre dospelých • v septembri sme sa stretli na farskej slávnosti Farfest, ktorá sa tohto roku tešila veľkému záujmu • v dňoch 20. – 22. septembra sa 18 mladých zúčastnilo duchovnej obnovy s p. Patrikom Hudsonom v Žiline • 19. októbra naši turisti zdolali vrch Vyšehrad v pohorí Žiar • 26. októbra sme sa v Centre zišli na Jesenných dekoráciách • ako každý rok pred adventom mali záujemcovia možnosť vlastnoručne si vyrobiť adventný veniec • 6. decembra po večernej svätej omši nás navštívil Mikuláš • v spolupráci s CK Trip zo Žiliny sme pripravili poznávací výlet do Viedne. Okrem prehliadky historickej časti mesta sme mali možnosť navštíviť súkromnú čokoládovňu Hauswirth v Kitsee.

a zoznámil sa s hlavnými Francisovými pomocníkmi pri ošetrovaní nakazených, uznal: „Myslím, že ste doslova vykonali divy. Dúfam však, že odo mňa neočakávate zázraky. Zabudnime na všetky svoje vybájené predstavy o zázračných liekoch a pozrime sa pravde do očí. Som lekár, ale prišiel som pracovať tak ako každý z vás, čo znamená... poviem otvorene... ako robotník. V mojej batožine niet kvapky séra – po prvé preto, lebo proti moru nemá žiaden účinok, iba ak v rozprávkových knižkách. A po druhé preto, lebo celú zásobu, ako sme ju so sebou priniesli, sme behom jedného týždňa minuli do poslednej ampulky. Žiadne sérum však nezastaví epidémiu. Pamätajte, ak túto chorobu dostanete, je smrteľná. A za takýchto okolností, ako hovorieval môj starý otec, je unca dezinfekčného prostriedku lepšia ako hora liekov. A preto, ak nebudete mať nič proti tomu, venujeme viac pozornosti mŕtvym ako živým.“ A dodal: „Viem, ty Francis a vy, sestra, veríte v Boha. Poručík Šen v Konfucia. Ale ja verím v prevenciu.“ A aby to dokázal, hneď si natiahol gumené čizmy a pracovné okuliare: „Či si neuvedomujete, vy neslýchané neviniatka, stačí jedno zakašľanie do očí a ste hotoví? A prosím ťa, Francis, o Bohu mi pri tomto všetkom nerozprávaj!“

Keď si doktor Tulloch prezeral okolie, uvedomil si jednu závažnú vec. Francis, zaujatý inými starosťami, pozabudol zakročiť, aby sa do nakazených mŕtvov nepustili potkany. Ľudí bolo nevyhnutné hneď pochovávať. Ale ako? Pochovať ich každého jednotlivo do tvrdo zamrzutej zeme nebolo možné a zásoba truhel sa už dávno minula. Ani páliť mŕtve telá nebolo možné. Všetko kurivo Číny by na to nestačilo a ako hovoril poručík Šen, nič nehori horšie ako zamrznutá mŕtvola. Ostalo len jedno riešenie. Za mestským múrom vykopali veľkú jamu, naplnili ju nehaseným vápnom a zhadzovali mŕtvych do tohto spoločného hrobu. Napriek tomu ľudia ukrývali svojich mŕtvych príbuzných pod dlážkami svojich domov, aby ich, keď všetka hrôza pominie, mohli pochovať s náležitou úctou a v súlade s ich tradíciou.

Skúsenosť a hrozná nevyhnutnosť prinútila doktora Tullocha postupovať nemilosrdne. Na jeho návrh poručík Šen vydal rozkaz, že zastrelia všetkých, ktorí budú vo svojich domoch nakazené mŕtvy ukrývať. Takisto ničili všetky domy, ktoré boli hniezdami nákazy – vošli, sekerami rozbili bambusové priehradky a zapálili ich. Potkanom ostal len popol.

Desať dní sa Francis nevyzliekol. Šaty mal celkom tvrdé od potu. Zavše si sťahol čizmy na Tullochov príkaz, aby si natrel nohy olejom proti omrzlinám. Umieral od únavy, no práce bolo stále viac. Napriek tomu Tulloch každý deň nástojil, aby sa zišli a jedli spoločne, aby zaplašili tú strašnú moru, ktorá ich gniavila. V takýto čas sa nútil do veselosti – mal so sebou zásobu anekdot zo severských krajov, vidieckeho historiku, ktorým Číňan Šen nikdy nerozumel, ale napodiv na bledej tvári sestry Márie-Veroniky dokázali vyvíbiť úsmev.

Opäť začalo snežiť. Domy boli zaviate tichou belosťou a ulice zatarasené závejmi, ktoré ich hatili v práci a zvyšovali utrpenie chorých. Francisovi znovu stískalo srdce. V nekonečných dňoch stratil zmysel pre čas, priestor a strach. Keď sa skláňal nad umierajúcimi, leteli mu omámenou hlavou roztrásené myšlienky: „Kristus nám predpovedal utrpenie... život je len prípravou na to, čo príde... keď nám Pán zotrie smútok z očí, nebudeme už plakať, ani smútiť.“

Keď sa raz vrátili od chorých, opýtal sa Tulloch, preťažený a vydráždený do hrubej zlosti: „Či je peklo horšie ako toto?“ Francis mu odpovedal cez hmlu únavy, nehrdinsky sa potkynajúc a jednako nie zastrašený: „Peklo je stav, keď človek prestal dúfať.“

Nikto nevedel, kedy epidémia prestala, nebolo vrcholnej chvíle, nebolo teatrálného korunovania ich námahy. No v uliciach už nebolo vidno zrejme svedectvá smrti. Tulloch vtedy vyjadril svoje pocity jedinou omračujúcou, ošúchanou frázou: „Jedine tvoj Pán Boh vie, či sme niečo urobili, Francis...“ „Myslím...“ zháčil sa a prvý raz sa zdalo, že mocný Tulloch odpadne.

Zakliat. „Dnes si oddýchame, lebo sa zbláznim.“

Keď konečne sedeli vo Francisovej izbe, zažívali vzrušujúcu chvíľu a dlho do noci sa zhovárali o domove. Tulloch v krátkosti zosmiešnil svoju kariéru. Nič nevykonal, nič si nenadobudol, len chuť na whisky. No teraz, keď už bol v stredných rokoch, keď poznal klamlivosť širšieho sveta, snáď by sa i oženil, aby vychoval nové plemeno mladých „Darwinov“.

O pár dní stál otec Chisholm zas na balkóne a dýchal ľadové povetrie s hlbokou požeňnanou vďačnosťou. Umrličie káry už len zriedkakedy hrkotali po uliciach, supy sa nezjavovali na oblohe a sneh už nepadal. Videl, ako sa v blízkosti hrajú deti. Cítil sa ako človek, ku ktorému sa po strašnom sne prebija čisté denné svetlo.

Zrazu si všimol postavu vojaka, ktorý sa rýchlym krokom pohyboval hore všíškom k misii. Bol to sám Šen. Potešil sa a vyšiel mu naproti. Výraz Šenovej tváre mu však zahnal z úst slová na uvítanie. Šen bol bledý ako stena. Perly potu na jeho tvári hovorili o tom, ako sa ponáhlal, práve tak, ako aj nezapnutá blúza – neuveriteľná nebanlivosť u človeka takého pedantného ako bol on. „Prosím, poďte hneď so mnou. Váš priateľ lekár ochorel.“ Nastalo mrazivé ticho a Francis sa zrazu počul, ako hovorí: „Pracoval primneho, sily mu vypovedali.“

Cestou mu Šen s vojenskou presnosťou porozprával, čo sa stalo. Doktor Tulloch sa vrátil unavený a šiel sa napiť. Keď si nalieval, prudko si odkašľal a oprel sa o stôl. Tvár mal celkom sivú, len na ústach mal penu ako slivkovú šťavu. Keď mu Mária-Veronika pribehla na pomoc, skôr, ako sa celkom zrútil, slabo sa usmial: „Teraz je čas poslať po kňaza.“

Francis našiel priateľa ležať na posteli s purpurovou prikrývkou, ktorá ešte viac zdôrazňovala jeho bledosť. Bolo až neuveriteľné, ako rýchlo účinkovala horúčka. Francis podišiel k posteli. Posledný čas kráčala smrť vedľa nich, známa a náhodná, hrozne každodenná. No teraz jej tieň ležal na jeho priateľovi. Willie bol ešte stále pri vedomí. Pokúsil sa usmiať: „Prišiel som sem za dobrodružstvom... tuším som ho našiel.“ O chvíľu namáhavo dodal: „Človeče, som slabý ako mača.“ Tichosť a bolestné vyčkávanie bolo neznesiteľné. Rástlo zároveň s hrozným dotykom neznámeho tajomstva. „Venuj mi kvapku tej japonskej whisky. Pomôže mi to... Človeče, je to strašne obyčajná vec, takto umrieť...“

Onedlho Tulloch začal blúzniť. Jeho stav sa zhoršil: jazyk mal čierny, hrdlo spuchnuté a bolo ťažké sa dívať, ako ho napína na vracanie. No zrazu, akoby sa mu na chvíľu uľavilo, otvoril oči: „Pamätáš, Francis, koľko nás doma bývalo pri stole? Napíš otcovi, že syn mu umrel ako chlap. Čudné... ešte vždy nemôžem uveriť v Boha.“ Francis plakal a v hlúpej pokore slabosti vyslovil v slepom zmätku: „On verí v teba.“ „Nemýl sa, Francis, ja nekonám pokánie.“ „Willie, každé utrpenie je pokáním...“

Všetci mlčali. Tulloch vystrel ruku a pustil ju Francisovi na plece: „Človeče, nikdy som ťa nemal tak rád ako teraz... lebo ma nechceš prepašovať do neba... Strašne ma bolí hlava.“ Hlas mu zlyhal. Koniec bol blízko. Kňaz skôr cítil, ako poznal jeho posledný dych. V izbe zrazu bolo ešte tichšie. Držiac mŕtve telo priateľa nevedomky začal spievať De Profundis: „Z hlbín duše volám k tebe, ó, Bože, počuj môj hlas... lebo u Boha je milosť a u neho vzkriesenie každého tela...“ Napokon vstal, zatlačil Tullochovi oči a zložil jeho bezvládne ruky. Keď odchádzal, pozrel na poručíka. Dost' ho prekvapilo, že sa Šenovi trasú plecia.

O pár dní po Tullochovej smrti sa medzi kňazom Francisom a sestrou Máriou-Veronikou udial tento rozhovor:

„Bol ateistom a naisto ste mu sľubovali, že sa mu dostane večnej odmeny... a pritom bol neveriaci!“

„Boh súdi nielen podľa toho, v čo veríme... ale aj podľa toho, čo robíme. Umrel,

VÝČITKA ŠTEFANOVI

„Štefan, Štefan, prečo si nebol viac opatrný? Nemuseli ťa ukameňovať! Keby si bol opatrnejší, nemuselo sa ti to stať! Hovorili sme ti, nehovor proti nim, a hlavne nehovor o tom Kristovi, keď vieš, že ich to provokuje!... Slúžiť chudobným, to áno, to je v spoločnosti potrebné, ale človek sa nemusí hneď správať ako fanatik...! Musíme byť tolerantní, každý má predsa právo na svoju pravdu, na vlastný názor!“

Možno, že takto nejakoby sme dnes dohovárali diakonovi Štefanovi, keby žil v dnešnej dobe. Radili by sme mu, aby to s tou svojou vierou nepreháňal, pretože má celý život pred sebou. Mohol predsa urobiť mnoho užitočnej práce pre Cirkev, taký to bol schopný človek, len keby bol trochu viac rozumný!

A pritom – Cirkev je na tohto nerozumného mladíka už dvetisíc rokov hrdá práve preto, lebo nebol polovičatý, lebo dokázal svedčiť slovom i skutkom, lebo za tým, v čo veril, si aj stál, lebo to dokázal vyznať a za svoju vieru v Krista zaplatiť i cenu najvyššiu.

(spracované podľa knihy Vojtěcha Kodeta Učednictví)

PRAVDA VÁS VYSLOBODÍ

Príbeh, ktorý sa odohral o takmer dvetisíc rokov neskôr, je životu svätého Štefana v niečom podobný. Je to príbeh slovenského katolíckeho disidenta Silvestra Krčméryho, ktorý pre svoju vernosť pravde a Kristovi strávil v čase totalitného režimu vo väzení aktívne roky svojho života. Vo svojej knihe To nás zachránilo spomína:

„Bol som predvedený k advokátovi, obhajcovi, ktorého mi určili. Obhajca páchol alkoholom. Nielen eštbáci, ale aj títo ďalší herci z veľkého politického divadla si museli svoje svedomie utopovať alkoholom. Stále opakoval: „Nechajte to na mňa, dajte si poradiť! Ja najlepšie viem, ako to tu chodí! Nebráňte sa, tak dostanete len väčší trest, nič iné tým nedosiahnete!“ A ja mu na to: „Ale ja som sa nijakej velezrady nedopustil!“ „Na tom nezáleží,“ oponoval. „Pre vás je dôležité dostať menší trest, nič viac!“ „Ja ale nechcem menší trest,“ opakoval som mu. „Ja chcem pravdu!“

Na súde som mal i ja možnosť predniesť svoju obhajobu. Keď tá chvíľa nadišla, predseda senátu sa víťazoslávne usmial a založil si ruky. Jeho gesto hovorilo: „Teraz si, chlapče, môžeš rečniť a hovoriť, čo chceš...“ A keď som hovoril, dával jasne najavo, že ma vôbec nepočúva a že ho vôbec nezaujímá, čo hovorím. Aj ostatní sa nudili, bavili, dávali najavo nezaujem, niektorí čítali noviny. Bol to typický cirkus, príznačný pre tú dobu.

Moja obhajoba trvala hodinu, možno aj viac. Nerobil som si ilúzie, že niečo zmením, vedel som, aká je politická situácia. Len som cítil povinnosť svedčiť. Hovoriť, pokiaľ ma neumlčia. Aby som si niekedy nevyčítal, že som vynechal príležitosť na obhajobu alebo že som o pravde mlčal zo zbabelosti. Aby som pri súdnych komédiách nehral tiež len pritakávajúcu úlohu, aby som nepomáhal zločincovi hrať ich divadlo a vzbudzovať dojem zákonnosti.“

tlak vyvíjaný zo strany spoločnosti vydržia len tí, ktorí budú pevne zakotvení vo viere. To predpokladá vytratenie sa zvykového, formálneho, vlažného kresťanstva, zatiaľ čo hlboké prežívanie viery bude silnieť.

V Európe sa ozývajú hlasy, ktoré volajú po odklone od katolíckej tradície – napríklad po zrušení celibátu a podporujúce svätenie žien. V týchto krokoch zároveň vidia možnosť nárastu nových kňazských povolání. Skutočnosť však ukazuje, že odolnosť voči kríze nových povolání vykazujú práve konzervatívne semináre a rády, ktoré sa voči týmto hlasom stavajú odmietavo. Zatiaľ čo v „modernistických“, podporujúcich liberalizmus, záujem o nové povolania prudko klesá. Aj dejinná situácia v anglikánskej Cirkvi dokazuje, že svätenie žien nie je riešením krízy povolání v Cirkvi.

„VELKÝ PROTESTANTSÝ ZÁZRAK“ V ČÍNE A „MALÝ KATOLÍCKY“ V USA

V rámci silnejšieho nárastu kresťanov v Afrike a v Ázii treba osobitným spôsobom spomenúť Čínu. I keď v tejto chvíli sedí za mrežami množstvo kresťanov odsúdených za šírenie viery, v mnohých provinciách kresťania získavajú vplyv a miestne úrady kresťanstvo podporujú, napríklad príspevkami na stavbu kostolov. V krajine najrýchlejšie rastú protestantské cirkvi. Môže sa stať, že za pár desiatročí bude Čína najväčšou kresťanskou krajinou čo do počtu obyvateľov v krajine.

A čo kresťanstvo v USA? Hlbšie výskumy ukazujú, že dnešní kresťania praktizujú vieru povrchnejšie ako ich rodičia a viditeľným tempom sa zvyšuje počet ľudí bez vyznania. Legislatíva za posledných dvadsať rokov sa posúva viac liberálnym smerom, ale nie až tak ako napríklad v Európe. Zaujímavé tiež je, že narastá počet ľudí s konzervatívnym zmyslaním. Napríklad sa zvyšuje počet ľudí odmietajúcich potraty. Zdá sa, že je to protireakcia na Obamovu politiku podpory potratov s plánom povinne rozšíriť ich vykonávanie aj na kresťanské kliniky.

Veľké rozdiely v akceptovaní kresťanstva sú v rámci jednotlivých regiónov USA. V niektorých regiónoch silnie tendencia oslabovať kresťanstvo aj cez legislatívu. Inde, naopak, narastá jeho vplyv aj vo verejnom priestore. A ešte jeden zvláštny „úkaz“ z pôdy katolíckej Cirkvi: počas krízy poznačenej sexuálnymi škandálmi v Cirkvi adeptov na kňazstvo v tejto krajine ubúdalo. Americkí biskupi sa paradoxne rozhodli „pritvrdiť“ v kritériách pri výbere nových kandidátov a aj dnes odmietajú väčší počet žiadostí ako v minulosti. Napriek tomu sú semináre plné na rozdiel od minulých rokov. A najplnšie sú práve tam, kde sa biskupi v otázke škandálov nebáli konfrontovať so svetom a neustúpili zo svojich zásad.

Takto teda vyzerať tendencie rozvoja kresťanstva v Európe a vo svete. Vývoj však môže byť - ako tomu aj uvedené skutočnosti naznačujú - zložitejší, keďže môže závisieť od častokrát ťažko predvídateľných faktorov.

(zdroj: www.postoy.sk, uverejnené so súhlasom autora)

pomáhajúc druhým... akoby bol kresťan.“

„Bol voľnomyšlienkarom.“

„Drahá sestra, súčasníci tiež považovali nášho Pána za strašného voľnomyšlienkaru... a preto ho ukrižovali. Na jednu vec zabúdame. Učil nás to Kristus: nikto, kto má pevnú vieru, nie je stratený. Či už je budhista, mohamedán, taoista, najčernejší kanibal, aký kedy jedol misionárov... Ak sú úprimní podľa svojho svedomia, budú spasení. To je tá veľká milosť Božia. Prečo by on neprijal pred svoju súdnu stolicu úprimného pochybovača s veselým žmurknutím: „Nuž vidíš, predsa som tu, hoci ťa inak učili... Vojdi do slávy, ktorú si tak statočne zapieral.“ Možno mám trochu divnú vieru, prepáčte mi to, sestra...“

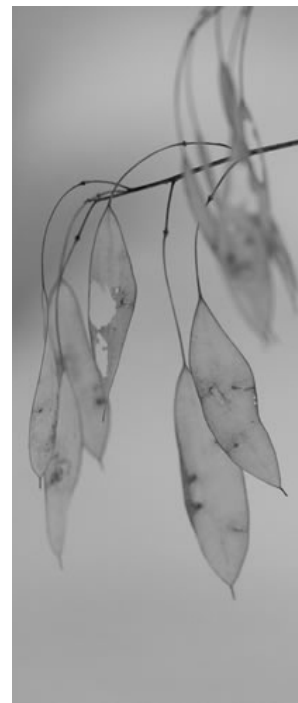
(spracované podľa knihy A.J. Cronina, Kľúče od kráľovstva)

Podobne pápež František sa v jednom liste pre taliansky denník vyjadril, že i ateisti môžu prijímať morálne rozhodnutia rovnako ako ľudia veriaci v Boha. Každému človeku stačí ísť za hlasom svojho svedomia.

Istému novinárovi povedal: „Musíme spolu hovoriť a konať dobro.“ „Otcé, ale ja v Boha neverím, som ateista...“ Od pápeža dostal odpoveď: „To nevaďí. Konaj dobro a raz sa tam stretneme...“

NA ZAMYSLENIE

Boh nekonečne prevyšuje všetky ľudské predstavy a pojmy. K Bohu musíme prichádzať bosí nielen bez obuvi, ale aj bez vlastných predstáv o ňom. Veď Boha nemožno uzavrieť do jediného slova, predstavy alebo pojmu, pretože on všetko nekonečne prevyšuje.

José Prado Flores

Boh má svoj príbeh s každým – s veriacim i s ateistom. Ale možno to povedať i obrátene: každý, veriaci či neveriaci, má svoj príbeh s Bohom.

Tomáš Halík

Je pravda, že bol hriešnik. Ale nevytváraj si o ňom takýto úsudok raz navždy. Maj s ním súcit a nezabúdaj, že sa raz môže stať Augustínom, zatiaľčo ty sa azda nedostaneš zo svojej priemernosti.

Josemaría Escrivá

Agar, hebrejsky Hagar, bola Sarainou otrokyňou. Bola pôvodom Egyptanka a je pravdepodobné, že do Abramovho domu sa dostala ako dar od egyptského faraóna. Židovská beletria ju dokonca identifikuje ako faraónovu dcéru, ktorú faraón, vidiac mocné Božie skutky, venoval Abramovi vo viere, že pri tomto mužovi bude o jeho dcéru dobre postarané.

Hoci o tom Písmo výslovne nehovorí, dá sa predpokladať, že viera Abrama a Sarai mala za dlhých desať rokov služby na pohanku Agar vplyv a Agar tu dospela k istému poznaniu Boha. Inak by sa jej nemohol na púšti zjaviť Pánov anjel a prehovoríť k nej. (Gn 16,7-12)

Biblická správa o Agar je stručná: **Abramova žena Sarai dala svoju služobnicu Agar svojmu mužovi Abramovi. On k nej vošiel a ona počala.** (Gn 16,3-4) Bolo bežné, ak bezdetná žena dala otrokyňu svojmu mužovi a deti, ktoré sa z otrokyne narodili, sa považovali za zákonné dedičstvo panej. A hoci sa tento skutok nepriečil vtedajším uznávaným zákonom, pre Sarai a Abrama boli hriechom - prejavom nedôvery voči Bohu – pokusom obísť strmú Božiu cestu viery cestou vlastných možností.

Agar musela byť v Abramovom dome obľúbená, keď sa Sarai rozhodla pre tento krok. Avšak stalo sa, že **keď Agar zbadala, že počala, s opovrhnutím sa dívala na svoju paniu.** (Gn 16,4) Rabíni vkladajú do jej srdca takéto vnútorné slová: „Tolke roky prešli a Sarai nemá deti. Nemôže byť teda taká spravodlivá ako sa zdá. A ja som počala okamžite...“

Aj my s odsúdením hľadíme na Agar. Nechcela už slúžiť. Cítila sa byť paňou. Nemyslíme si, že iba Agar bola taká. Všetci nosíme v sebe túto náklonnosť. Aj apoštol Pavol pokorne priznal, že po prijatí veľkého Božieho požehnania musel znášať satanov osteň, aby sa nevyvyšoval.

Sarai vo vzťahu k Agar pritvrdila, čo v texte dokazuje použitie rovnakého slova ako je použité pre tvrdé utláčanie Izraelitov v Egypte. **Agar od nej utiekla.** (Gn 16,6) Do nehostinnej púšte, sama nevedela kam, len preč od Sarai. Aj v tomto je nám Agar podobná. Radi si pomáhame útekou od okolností, ktoré sa pre nás stanú nepríjemné. Namýšľame si, že utekáme plným právom, a vlastne ani nepoznáme cestu. Berieme svoj život i život svojich detí do vlastných rúk a predstavujeme si, že aj tá suchopárna púšť nám bude milosrdnejšia ako ukrutná Sarai. Nesieme však v sebe neuzdravené vzdorujúce srdce, ktoré skôr či neskôr narazí na druhú Sarai, ktorá môže byť ešte tvrdšia ako tá prvá.

Pánov anjel však našiel Agar pri prameni vody na púšti... a povedal jej: „Vráť sa k svojej panej a podrob sa jej moci.“ (Gn 16,7-9) Tento neznámy muž, ktorý pozná Agar po mene, ju navracia tam, do Abramovej rodiny, k Sarai. Agar pochopila, že to k nej prehovára samotný Boh a ak chce byť šťastná, musí si nájsť cestu k tejto rodine, lebo tam je jej Bohom určené miesto. Pokorila sa a vrátila. Porodila Abramovi syna, ktorého nazvala menom Izmael. Podľa prísľúbenia mal sa stať veľkým národom: **„Aj zo syna slúžky urobím veľký národ, lebo on je tiež tvojím potomkom.“** (Gn 21,13) **Abram mal osemdesiatšesť rokov, keď mu Agar porodila Izmaela.** (Gn 16,16)

Hoci Agar v živote utržila mnohé rany a neraz zabočila na ceste, najväčšie požehnanie – to, že sa stala pramatkou veľkého národa, získala práve vďaka spojitosti s Abramom a jeho rodinou. Niektorí súčasní rabínski komentátori v tejto súvislosti sarkasticky podotýkajú, že radšej mohla zahynúť na púšti, lebo takto porodila veľkého nepriateľa židovskému národu.

(zdroj: Jozef Ondrej Markuš, Biblické ženy Starej a Novej Zmluvy)

Aké bude kresťanstvo v roku 2050?

„Z kresťanstva v Európe zostanú malé skromné komunity, ktoré budú spravovať kňazi popri svojom civilnom džobe.“ Také, aké boli v Európe počas komunizmu či v prvých storočiach kresťanstva. S touto teóriou už takmer pred štyridsiatimi rokmi prišiel vtedajší kardinál Joseph Ratzinger.

Odvtedy padol komunizmus a Ratzingerove prorocké slová sa naplňujú. Počet kňazských a rehoľných povolání v Európe klesol hlboko pod úroveň potrebnú na udržanie súčasného stavu v Cirkvi. Praktizujúci kresťania tvoria v západnej Európe menšinu – približne 10-20 percent populácie. Kresťanstvo čelí strate svojich pozícií aj vo verejnom živote. Známe sú prípady z Veľkej Británie, kde štátne firmy zakazujú nosenie krížika na retiazke a súdy znemožňujú adopcie detí do hlboko veriacich rodín. Tí, ktorí na tento trend upozorňujú, hovoria o „nových levoch“ – porovnávajú dnešnú dobu s časmi, kedy prví kresťania končili v zuboch šeliem.

ISLAM A SEKULARIZÁCIA (ODKRESŤANČOVANIE)

V Európe bude narastať islam. Silná imigrácia moslimského obyvateľstva i omnoho vyšší nárast populácie v porovnaní s európskym obyvateľstvom tomu dávajú tušiť. Predovšetkým veľké mestá budú čeliť tomuto fenoménu, keďže väčšina moslimských imigrantov smeruje práve sem. Ako už teraz vidno, stret dvoch kultúr a náboženstiev nevznieva pre západnú civilizáciu tak obohacujúco ako je to politicky korektné tvrdiť. Krajiny, ktoré boli moslimskej imigrácii nadštandardne otvorené (napríklad Nórsko a Švédsko), čelia nečakane veľkým problémom.

Aké teda bude kresťanstvo v Európe o niekoľko rokov? Určite ho bude menej, bude iné a už zďaleka nebude predovšetkým vyznaním „bielych“.

Všetko sa však vyvíja spletitejšie ako by sa na prvý pohľad dalo predpokladať. Konkrétne: začnime Veľkou Britániou. Tá zažíva inú story ako sa pred desiatimi rokmi predpokladalo: kresťanstvo tam neočakávane oživa. Majú to „na svedomí“ predovšetkým imigranti z Poľska a Slovenska a popri moslimských prichádzajú sem i kresťanskí imigranti z Afriky a Ázie. Počet seminaristov, budúcich katolíckych kňazov, sa vo Veľkej Británii už niekoľko rokov zvyšuje. To je v západnej Európe raritou. V krajinách ako je Francúzsko, Nemecko, Taliansko či Španielsko sa každoročne vysväti asi o desiatinu kňazov menej v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Napriek tomu počet kňazov v Afrike či Indii každoročne prudko rastie a niektorí z nich už nachádzajú svoje „misijné“ pôsobisko v krajinách západnej Európy.

Predpokladá sa teda, podľa slov vtedajšieho kardinála Ratzingera, že v Európe bude o pár rokov kňazov omnoho menej ako je ich dnes. Ani tradičný model spravovania farností na úrovni miest a obcí väčšinou fungovať nebude. Treba si uvedomiť, že model, ktorý fungoval v Európe doteraz – teda hustá sieť farností – nemá na svete obdobu práve pre náročnosť na počet kňazov. V Európe pôsobí asi polovica všetkých katolíckych kňazov sveta, i keď tu žije len asi desatina katolíkov z celého sveta. V budúcnosti skôr možno očakávať existenciu menších, ale oddanejších a horlivejších komunit a hnutí kresťanov.

Celkovo sa však kresťanom bude žiť ťažšie, nakoľko legislatíva už teraz stále menej berie do úvahy ich vnímanie sveta a hodnôt. Budú viac prichádzať do konfliktu s verejnými úradmi, budú diskvalifikovaní pre výkon niektorých funkcií. Dá sa očakávať, že tento